

27/25

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1893. szeptember hó 21-én

Szabó Károly esperes és **Ritoók Zsigmond** egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD,
NYOMATOTT A „SZIGLIGETI NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”-NÁL.

1893.

A
BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1893. szeptember hó 21-én

Szabó Károly esperes és Ritoók Zsigmond egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

KIADTA :
AZ EGYHÁZMEGYE.

N A G Y V Á R A D,
NYOMATOTT A „SZIGLIGETI NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”-nál.
1893.

JEGYZŐKÖNYVE

*a bihari ev. ref. egyházmegye Nagyváradon, 1893. évi
szept. 21-én tartott rendes közgyűlésének.*

Jelen voltak:

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond* gondnok kettős elnöklete mellett:

Csillag Lajos, Biró János, Szemes László, Nádudvari Lajos, Csák Máté egyházi, Kiss Elek, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád, világi tanácsbírák; dr. Fazekas Imre egyházmegyei ügyész, Nádudvari Lajos köz-, Kocsis József gyámoldai pénztárnok; dr. Miskolczy Ferencz és dr. Várady Zsigmond világi, Sulyok István és Zsigmond Ferencz egyházi jegyzők; Bugyi Sándor, Lévai Mihály, Bokros Benedek, Bögös Lajos, Major Gyula, Nánássy Imre, Szokolay Béla, Bélteky Géza, Józsa Gábor, Surányi Lajos, Karácsony Imre, Hegedüs Ferencz, Doma Gyula, Vadon Miklós, Nagy Sándor, Háger Miklós, Kovács János lelkészek; Holkó József, Tóth József segédlelkészek; Engi Ferencz, Kovács Gábor tanítótestületi képviselők; Szabó Lajos, Sziráky Béla tanítók; Némethy Károly főgondnok és Füredy László egyházi pénztárnok a nagyvárad, Merzsány Elek gondnok a nagykeréki-i, Kádár Mihály gondnok a mezőkeresztesi, Kis István gondnok a kisszántói, Marjai Ferencz presbyter a bihari, Pető Á. Mihály gondnok a bojti egyház képviseletében.

Ezeken kívül számos hallgatók.

60. szám. Esperes-elnök Istenhez emelt buzgó könyörgés és a jelen közgyűlés nevezetesebb tárgyaitak ismertetése után:

a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

61. szám. Olvastatott az esperesi időszaki jelentés, az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról a mint következik:

Nagytisztelű és Tekintetes Egyházmegyei közgyűlés!

Az isteni gondviselés iránti mély hálaérzésével s nyilvánításával emlitem fel időszakai jelentésem kezdetén, hogy egyházmegyénk legutóbbi, a f. évi április 26-án tartott közgyűlése óta, sem a lelkeszi karból, sem a tanítói testületből elhalálozás nem történt.

A lelkeszek között egyedül T. Major Gyula pelbárhidai lelkesz változott a paptamási-i lelkeszségre, hova f. évi június 18-án egyhangulag választatott, hol állomását elfoglalta, megérősítését majd a gyűlés folyamán, a jegyzőkönyvek beterjesztése után várja.

A tanítói testületben következő változások történtek:

Május 4-én Györe Dániel, a tanítóképezdei tanfolyam 2-ik évét Nagy-Enyeden végzett növendék, néhai Elek Károly helyére, a borsi énekvezér fitanítói állomásra ideiglenesen alkalmaztatott.

Aug. 28-án Fekete Mátyás nagyszántói ideiglenes tanító, a tanítóképezdei tanfolyam bevégzésére Debreczenbe távozván, végleg elbocsáttatott.

Szept. 1-én Daróczy Dániel k.-apátii volt tanítónak, a h.-k.-ujlaki segédtanítóságra ideiglenes minőségben engedély adatott.

Szept. 4-én Szabó Márton alsó-ábrányi volt okleveles tanítónak a h.-k.-pályi-i énekvezér tanítóságra alkalmaztatásához esperesi beleegyezés adatott.

Szept. 5. Kis Dániel h.-k.-kovácsi-i volt tanítónak a szentjánosi orgonista fitanítóságra alkalmazása jóváhagyatott, de azon feltétel alatt, hogy miután r. kath. képezdében nyerte tanítói oklevelét, az ev. ref. vallástánból és annak módszertanából, valamint az ev. ref. egyházi éneklésből is, egy év alatt Debreczenben, vagy más ev. ref. tanítóképezdeből képesítést szerezzen.

Szept. 9. Farkas Sándor bojti énekvezér fitanító Kisujszállásra választatván meg, az egyházmegye kebeléből elbocsáttatott.

Szept. 9. Juhász Sándor pusztabucsei volt tanító ideiglenesen nagykeréki-i leánytanítóul alkalmaztatott, mint r. kath. képezdében képesített tanító, szintén azon feltétel alatt, hogy a vallástudományból, mód-

szertanából és éneklésből, ev. ref. felekezeti képezdében képesítést szerezzen s azt egy év alatt mutassa be.

Szept. 10. Telegdy Károly volt h.k.-pályii tanítónak borsi énekvezér-fitanítónak lett megválasztatása jóváhagyatott.

Szept. 12. Juhász József m.-telkii segédtanító K.-Apátiba változván, az egyházmegye kebeléből elbocsáttatott.

Szept. 20. Szabó Kálmán monostor-pályii volt fitanítónak, a nagyszántói énekvezér-vegyes iskola tanítóságra, bemutatott oklevele s rendben talált bizonyítványai alapján esperesi beleegyezés adatott.

Szept. 20. Nagy Imre volt simonyi falvai helyettes tanítónak, Nagy István mezőkeresztesi nagyobb leánytanító kérésére ő mellette ideiglenes segédtanítóul alkalmaztatása engedélyeztetett.

2. Az egyházmegye folyó évi áprilisi gyűlésében a 10., 15. és 16. számú határozatok folytán vett megbízatásom eredményét majd a gyűlés folyamán külön előterjesztetem, a 45-ik számú határozat szerint Fónyad Márton váncsodi egyházgondnokot, a végzés kézbesítése után, egyházlátogatás alkalmával, személyesen is köteleztem, lelkésze helyett a kijelölt időkben és pénztárakhoz teendő pontos fizetésre.

3. Mezőkeresztesen a kisleány-iskola — az ápril 30-án vett jelentés szerint — rozzant és már veszélyessé vált volta miatt, szolgabíró és járásorvos által bezáratott, de helyén az egészen ujonnan építendő, már egyházmegyeileg jóváhagyott iskolaépítés megkezdett. Ugyancsak Mezőkeresztesen július 2-ikán, három új harang feltétele alkalmából ünnepélyes istentisztelet és sikerült népünnep tartatott. A szépen összhangzó harangok ércnyelvű hirdetői az 1000-1000 forintot adományozó S. Varga Bálint s neje, Fábíán Mihály s neje áldozatkészségének, valamint az egyház mint a 3-ik harangot öntető testület buzgóságának.

4. A törvényszerű egyházlátogatást 9 egyház kivételével az egész egyházmegyében személyesen végeztem n. t. Csillag Lajos, Szemes László, Nádudvari Lajos és Csák Máté urak társaságában. Azon 9 egyházban, hol tőlem nem függő ok miatt az egyház-

vizsgálatban részt nem vehettem, n. t. Csillag Lajos, Szemes László, Csák Máté tanácsbíró urak és t. Major Gyula lelkész ur helyettesítettek. Fogadják úgy utitársaim mint helyettesítőim készséges segítségükért szíves köszönetemet!

Közvetlen tapasztalásom és a küldöttségek jegyzőkönyvei alapján örömmel jelentem, hogy egész egyházmegyénkben béke van! Az elősorolhatatlanul sokféle terhek hordozása mellett is általában anyagi, erkölcsi és szellemi téren is erős törekvés észlelhető az előhaladásra, s egyházaink többségénél a törekvés nem eredménytelen. Nem hallgathatom azonban el, hogy kivált kisebb egyházaink anyagi bajának forrása a helyi polgári hatóság, a községi előjáróság közönyösségében, halogatásában van, míg a fizetésre alkalmasabb idő volna az erélyes segínyt nyújtani, elmarad s nem ritkán akkor alkalmaztatik, amikor már késő. Különben azon egyházakban, a melyekben a lelkésztársak buzgósággal, bátorsággal, egész odaadással végzik tisztóket, észrevehető a rend, előhaladás templomok, lelkészi lakok és iskolák ujlása, ott sem az inkább szánandó mint kárhoztató nazarénusság, sem a kitérésre csábító ígéretek nem tesznek nagy kárt, ott a felvilágosodott értelem készséggel fogadja a százados elmaradottságból kiségitő ujitásokat, az áldozatkészségben példát látó hívek szívesen adják filléreiket egyházi és iskolai szükséges czélokra, ha idejében kerestetnek meg azokért.

Az egyházlátogatás részletesebb adatai:

I. Népmozgalmi adatok:

Anyaegyház van 42, leányegyház 1, fiókegyház 116.

Rendes lelkész 42, időközi 1, segédlelkész 5, válástanár 1.

Lelkek száma az anyaegyházakban fi 23,726, nő 23,859, együtt 47,585.

Lelkek száma a fiókegyházakban fi 660, nő 604, együtt 1264.

Lelkek száma az anya- és fiókegyházakban összesen 48,849; kevesebb az előző évinél 34-gyel.

Szülöttek száma törvényesen fi 983, nő 919, együtt 1902; kevesebb az előző évinél 86-tal (előző évi volt 1816.)

Szülöttek száma törvénytelenül fi 124, nő 119, együtt 243; kevesebb az előző évinél 12-vel (előző évi volt 255).

Halva született fi 46, nő 21, együtt 67; kevesebb az előző évinél (81) 14-gyel.

A szülöttek összes száma 2212, a lélekszámnak 4.48%-ja (a múlt évben 4.64% volt).

A törvénytelenül szülöttek az összes szülötteknek 12%-a (a múlt évben 12.7% volt.)

A halva szülöttek az összes szülötteknek 3.03%-a (a múlt évben 3.66% volt).

A törvénytelen szülöttek legnagyobb %-a van Nagyváradon 37.85% és Darvason 19.35%.

Törvénytelen szülöttek nem voltak: Bojton, Fugyiban és Siterben.

A szülöttek legnagyobb százaléka van Darvason, 6.36%; Lessen 6.18%.

A szülöttek legkisebb százaléka van: Pósalakán 2.79%; M.-Keresztesen 2.81%.

Meghaltak fi 925, nő 886, együtt 1811; kevesebb a múlt évinél 55-tel (múlt évi volt 1866).

A meghaltak száma a népességnek 3.70%-a (a múlt évben 3.92%.

Öngyilkosok száma: fi 6, nő 2, együtt 8; kevesebb a múlt évinél (12) 4-gyel.

Halottak legnagyobb %-ka van: Pelbárthidán 5.94% és B.-Szent-Mártonban 5.84%.

Halottak legkisebb %-a van: Siterben, 1.50% és Örvénden, 2.08%.

Házasultak tisztán 421 pár, vegyesen 69 pár; együtt 490 pár; több a múlt évinél (455) 35-tel.

Házasult a lélekszámnak 1.00%-a (múlt évben 0.95%).

A vegyes házások az összes házasultaknak 14.0%-a (múlt évben 12.99%)

Áttértek: fi 27, nő 18, együtt 45 (a múlt évben 35).

Kitértek: fi 41, nő 25, együtt 66 (a múlt évben 48). Több a kitértek száma az áttértekénél 21-gyel.

Tankötelesek 6—12 évig: fi 3148, nő 2858, együtt

6006 (a mult évben 5720). Tankötelesek a népességnek 12.29%-a (a mult évben 12.20%-a).

Iskolába járók: fi 3053, nő 2744, együtt 5797. Iskolába járók a tanköteleseknek 96.52%-a (a mult évben 94.94%). Iskolát a tanköteles évek előtt elhagyottak fi 31, nő 32, együtt 63 (a mult évben 144).

Az iskolát a tanköteles évek előtt elhagyottak az összes tanköteleseknek 1.12%-a (a mult évben 2.51).

Iskolázatlanok fi 64, nő 82, együtt 146. Az iskolázatlanok a tanköteleseknek 2.43%-ka (a mult évben 2.41.)

Iskolakötelesek legnagyobb %-a van Fugyiban: 21.23 és Kis-Szántón 20.03%, legkisebb % Lessen: 3.71 és F.-Vásárhelyen 8.28%-a.

Iskolába járók 100%-a van: Ártándon, Bojt, Darvas, Fugyi, Hegyköz-Kovácsi, Kis-Szántó, Kis-Jenő, M.-Kakucs, M.-Keresztes, M.-Telegd, N.-Kereki, Nagy-Szántó, Nagyvárad, Nyüved, Pap-Tamási, Pósalaka, P.-Ujlak, J.-Hodos és Zsáka egyházakban. Legkisebb %-a van az iskolába járóknak: Réven 57.14, Lessen 73.33 és Csatáron 74.34%.

Tankötelesek 13—15 évig: fi 963, nő 901, együtt 1864 (mult évben 1856). Tankötelesek a népességnek 3.81%-a (mult évben 3.69).

Iskolába jár fi 665, nő 585, együtt 1250 (mult évben 1176). Iskolába jár a tanköteleseknek 67.06%-a).

Iskolába nem jár: fi 298, nő 316, együtt 614 (mult évben 614). Iskolába nem jár a tanköteleseknek 32.93%-a (mult évben 32.08%).

Ismétlő iskola ninesen: F.-Vásárhely, H.-K.-Szalodobágy, H.-K.-Ujlak, Kis-Marja, Rév, Less, M.-Kakucs, M.-Telegd, M.-Telki, Nyüved, Pelbárthida, P.-Ujlak, Siter és Szalárd egyházakban, 14 egyházban.

Konfirmáltatott fi 412, nő 422, együtt 834 (mult évben 847). Konfirmáltatott a népességnek 1.70%-a (mult évben 1.52). Konfirmáltatott a 13—15-ig a tanköteleseknek 44.64%-a (mult évben 45.56).

A lelkek száma összesen az 1892. évinél az anya egyházakban . . . . . kevesebb 1-gyel
a fiókegyházakban . . . . . „ 33-mal,
a szülöttek száma . . . . . „ 1-gyel,

a meghaltak száma	kevesebb 55-tel;
a házasultak száma	több 35 párral,
az áttértek száma	„ 10-zel,
a kitértek száma	„ 18-czal;
a 6—12 évig tankötelesek száma	„ 286-tal,
az iskolába járók száma	„ 366-tal,
a 13—15-ig tankötelesek száma	„ 8-al,
az iskolába járók száma	„ 123-mal,
konfirmáltak száma	kevesebb 13-mal.

II. Az egyházak rendezettsége.

1. Az isteni tisztelet kiszolgáltatót vasárnapokon mind a 42 egyházban. Az istenitisztelet kiszolgáltatót hétköznapiokon 33 egyházban. Kátémagyarázat tartott vasárnap délután 37 egyházban. Biblia magyarázat tartott az adventi napokban 37 egyházban.

2. Az istenitiszteleten részt szép számmal vesznek 25 egyházban; középszámmal 16 egyházban; kevés számmal 1 egyházban, Lessen.

3. Az urvacsorához járulnak szép számmal 22 egyházban; középszámmal 18 egyházban; kevés számmal 2 egyházban: Lessen és Réven.

4. A konfirmáció rendes időben megtartatott 40 egyházban; Lessen nem tartatott meg, mert növendék nem volt; Paptamásiban pedig azért nem tartatott meg, mert tekintettel azon körülményre, hogy a konfirmált növendékek tovább, még az iskolai év végeig sem járathatók iskolába, s ezen ok miatt az egyházlátogatóság VI-ik osztályu növendékeket nem találhatna, a presbyterium a konfirmálás idejét az ujkenyéri urvacsora osztás idejére határozta, mely határozata a VI-ik osztályu növendékeket az iskolai év végéig az iskolában fentartja.

5. Visszas házas volt 29 egyházban 87 pár (mult évben 90), ezek közül eredménynyel békeltetett 57 pár.

6. Vadházasságban élt, Nagyvárad kivételével, hol nem volt összeszámítható, 36 egyházban 205 (mult évben 182). Törvényesen egybekelt közülök 37 (mult évben 6).

7. Szegény alap van 30 egyházban, nincsen 12 egyházban.

8. Az egyházi ügyek előbbvitelére nagyobb mérvű intézkedések történtek 30 egyházban, nem történtek 12 egyházban.

9. Anyakönyvek s másnemű jegyzőkönyvek rendben találtattak 40 egyházban, pótlás kívántatott 2 egyházban: Lessen, Fugyi-Vásárhelyen.

10. Telekkönyvezetlen ingatlan nincsen 36 egyházban, van pedig a telekkönyvezés folyamatbavéve 6 egyházban. A belhivatalnokok földjei szabályszerűen használatnak minden egyházban.

11. Az egyháztanács teljes 41 egyházban, nem teljes 1 egyházban: Csatáron.

12. Az egyháztanács határozatai végrehajtatnak 39 egyházban, nem hajtatnak 3 egyházban: Csatáron, F.-Vásárhelyen és Lessen.

13. Az egyházak jövedelmei befolynak 37 egyházban, nem folynak be 5 egyházban: B.-Szentmárton, Csatár, H.-K.-Kovácsi, H.-K.-Száldobágy és H.-K.-Ujlak.

14. A belhivatalnokok kielégítettnek 30 egyházban, nem elégítettnek ki 12 egyházban.

15. Az egyházi adóban beszolgáltatott termények minősége jó 16, közönséges 19 egyházban, 7 egyházban pénzül fizettetik.

16. A terményadót már eddig suly szerint fizetik 9 egyházban, pénzül 7 egyházban, 26 egyházban pedig az egyháztanács a fizetés módozatáról ezután határoz.

III. Az egyházak anyagi helyzete.

1. A gondnoki számadások minden egyházban megvizsgáltattak. A gondnoki számadások eredménye: összes bevétel 66,665 frt 09 kr, kiadás 55,516 frt 31 kr, maradvány 11,148 frt 78 kr.

2. Tőkepénze és alapítványa van 39 egyháznak összesen 55,565 frt 22 kr. Nincsen Kis-Jenő, Kis Szántó és K.-Nagyrév három egyháznak.

3. Adóssága van 20 egyháznak, összesen 85,812 50 kr, amiből a nagyváradi egyházé 50,000 frt. Adóssága nincsen 22 egyháznak. A nagyváradi egyház adósságán kívül 19 egyház adóssága 35,565 frt 22 kr, 3 egyház tőkepénze pedig (a nagyváradi egyháznak

beszámításával) 51,570 frt 37 kr, tehát a tőkepénzek és alapítványok összege több az egyházak adósságánál 16,005 frt 15 krral.

4. Nagyobb hátralékok vannak lelkészek és tanítók részére 12 egyházban; összesen 79 köből gabona és 448 frt 65 kr (mult évben 104 köből termény és 497 frt 80 kr.)

5. Takarékmagtár van 31 egyházban 2199 köből és 76¹⁶/₁₀₀ mázsa buza (mult évben 2297 köből) 65.76 mázsa árpa (mult évben 89 köből), 3043 frt 36 kr, pénz (mult évben 3193 frt 80 kr.).

6. Perselypénz gyűlt az összes egyházakban egy év alatt 672 frt 90 kr (mult évben 717 frt 13 kr).

7. Épületek állapota: Templom jó 25, türhető 14, rosz 4, F.-Vásárhely, K.-N.-Rév, M.-Kakucs és Pelbárthida egyházakban.

Lelkészlak jó 29, türhető 9, rosz 5, Fugyi, Hegyköz-Száldobágy, K.-N.-Rév, M.-Kakucs és Nyüved egyházakban.

Fitánítólak jó 35, türhető 5, rosz 2 Kismarjában.

Leánytanítólak jó 14, türhető 3, rosz 2, Nagykerékiben és Bojton.

8. Uj építkezések vagy nagyobb épületjavítások tétettek:

Csatáron leányiskola felemelése	433 frt 36 kr	költséggel.
Kis-Szántón uj iskolaépítés	669 " 59 "	"
Kis-Jenőben tanítólakon mell-		
léképületek	278 " 72 "	"
Lessen a lelkészlakon mellék-		
épületek	203 " 08 "	"
M.-Keresztesen leányiskola és		
tanítói lak	3209 " — "	"
Örvénden uj toronytető	2485 " 42 "	"
Paptamásiban az iskoláknak		
uj kut	120 " — "	"
Pelbárthidán iskola átalakítás	300 " — "	"
J.-Hodoson uj lelkészlak	1590 " 46 "	"
Váncsodon uj fiiskola és leány-		
iskola javítás	3808 " 46 "	"

Összesen 13,089 frt 09 kr költséggel.

Ezekon kívül épületjavításokra 15 egy-

házban kiadatott . . . . . 3251 frt 55 kr.

9. Biztosított 41 egyház (Nagyvárad kivételével, honnan az összeg be nem jelentetett) 240,910 frt 05 kr összeget 770 frt 47 kr évi díj fizetéssel.

IV. Kegyes adományok.

Ártádon Z. Nagy Ferenczné és Z. Nagy Imréné emlékére 5 frt; cséplőgazdák ajándéka 5 frt; néhai Kozák Sándorné emlékére 2 frt, együtt

12 frt — kr.

B.-Szentmártonban: többektől 117 frt 88 kr. Az urasztalához kenyeret adtak: Mészáros Elek, Szilágyi Lajos, Deczki József, özv. Mészáros Andrásné és K. Nagy Sándor egyháztagok, bort adtak Gottfried Fábián és Weisz Sándor izraeliták

117 frt 88 kr.

Biharon: a konfirmandus gyermekek egy urasztali terítőt készítettek virágos selyemből, aranyozott rojttal 35 frt értékben; Méhes Mihály 25 frt, Gyarmati Pálné 5 frt, együtt

65 frt — kr.

Borson: többen 26 frt . . . . .

26 „ — „

Bojton: néhai Vékony Jánosné 20 frt, néhai vajdai Nagy Lajosné szül. Dobozy Erzsébet urnő az egyház szükségéi fedezésére 100 frt, együtt

120 frt — kr.

Csökmön: többen 68 frt 05 kr . . . . .

68 „ 05 „

Darvason: Szőke Jánosné Sipos Zsófia az új harangok költségéhez 2 frt. Az urasztalát az egyes buzgó egyháztagok látják el kenyérrel . . .

2 frt — kr.

Élesden: 11 egyháztag 5 és $\frac{1}{4}$ v. gabona. Paplak építésére Pusztai József 2 frt, Heriez Kálmán 2 frt, orgona-alapra: Kossán Imre 5 frt, Fazekas Lajos 5 frt, élesdi takarékpénztár 10 frt, özv. Kovács Danielné 100 frt, 6 egyháztag 10 forint, együtt . . . . .

134 frt — kr.

Fugyiban : Olasz Elemér 25 frt, Szebeni Gábor 1 frt, Ertsey Dezső 25 frt, Olasz Elemér 3 frt, együtt . . .	54 frt — kr.
F.-Vásárhelyen: Seres József egy urasztali teritőt adott 6 frt, Vig András 2 frt, többen egy urasztalát vettek 9 frt értékben; együtt. .	17 frt — kr.
Furtán: többen új harangra 137 frtot, idősb Juhász Péter és neje Korda Katalin a templomra két diszes új ajtót készíttettek 60 frt, Török István és neje s özv. Veres Sámuelné a keresztelődényekre egy-egy teritőt, Sólyom Istvánné az urasztalára egy kenyértakarót, többen kenyeret és bort adományoztak; együtt	197 frt — kr.
Hegyköz-Pályiban: templom és toronytető-alapra a község lakosai 121 forint 50 kr, iskolapénztár javára tánczvigalom jövedelme 38 frt 3 kr, harangjövedelem 23 frt, együtt	182 frt 50 kr.
Hegyköz-Száldobágyon: B. Nagy Sándor 5 frt, lelkészlak építésre, templom- és iskolajavításra a lakosság a cserjesekből őt illető részt felajánlotta: 600 frt, együtt . . .	605 frt — kr.
Hegyköz-Ujlakon: templomépítési költség fedezésére a lakosság által bevetett legelő föld terméséből 1220 frt 01 kr, Budai Károly 1 frt 20 kr, Pap István 5 frt, Somogyi Ferencz hagyományozott 12 forint 40 krt, együtt	1233 frt 61 kr.
Kis-Marján: özv. Halas Györgyné sz. Varga Zsuzsánna szószék és papszék teritékre	45 frt — kr.
Kis-Szántón: Csizmadia Józsefné 2 frt, Tót Ferencz 2 frt, Szilágyi Sándor 2 frt, együtt	6 frt — kr.
Kis-Jenőn: többektől	8 „ — „

M.-Kakucson : többektől torenyra ajánl- tatott	116 „ 50 „
M.-Keresztesen: többektől 118 frt 20 kr, harangra S. Varga Bálint és neje Nagy Sára 1000 frt, Fábian Mihály és neje Simon Zsuzsánna 1000 frt, együtt	2118 frt 20 kr.
Nagykereken: orgonaalapra néh. Vad Miklósné 52 frt, tiszt. Holkó Jó- zsef s. lelkész 5 frt, tiszt. Tóth Mihály debreczeni tornatanár 5 frt, többen urvacsorához kenyeret és bort 12 frt értékben, együtt	74 frt — kr.
Nagyszántón: urvacsora alapra Herczeg József 1 frt Szatmári László 1 frt együtt	2 frt — kr.
Örvénden: T. Juricskai Dezsőné egy urasztali terítőt, Olasz Mihályné Nagy Péterné együtt szószék te- ritőre ajándékoztak; Lakatos Já- nosné szószék hangfogó lakkirozasra	5 frt — kr.
Paptamásiban: orgonaalapra özv. Veres Imréné 100 frt, Z. Nagy Sándorné 50 frt, Imre Károly 5 frt, együtt	155 frt — kr.
Pelbárthidán: tek. Antalóczy Adolf 5 frt, tek. Németh Lajos iskolaab- lakra 10 frt, tek. Széles Gyuláné Docsekal Blanka r. kath. urnő urasztali terítőre 5 frt, Németh Jenő r. kath. ur 1 frt, Csóka György tanító 1 frt, büntetéspénz 5 frt, diószegi gróf Zichy Ferencz a tem- plomjavításra 50 frt, s az ócska iskola tetejéhez 1000 kéve nádvá- gást engedélyezett 100 frt érték- ben; községi előljáróktól büntetés- pénzt 2 frt; az egyháztagek közt magtári alapra gyűlt 11 köből és 1 véka buza. Az adományok ösz- szege pénzül	179 frt — kr.

Pósalakán: néhai Brachfeld Jakab évenkénti ajánlata az iskolára 15 frt, Berki Salamon 1 frt, Páscha Demeter gör. kel. 50 kr. Az urasztalához többen kenyeret és bort adtak; együtt	16 frt 50 kr.
Puszt-Ujlakon: Bódizs Imre 2 évi gondnoksága bevégeztével az egyháznak ajándékozott	68 frt — kr.
Püspökiben: urvacsorához kenyeret adott Nagy Péterné Simon Julianna, szegényalapra Bugyi Sándor	5 frt — kr.
Siterben: többen	11 " — "
Szalárdon: Surányi Lajosné 3 drb asztali himzett terítőt 50 frt értékben; Tamás István orgonaaalpra 10 frt, Nagy Imre 5 frt, együtt	65 frt — kr.
Szentjánoson: Máté József 20 frt, Fekete József 1 frt 20, pompaharangozásból 23 frt, perselyekbe 6 frt 35 kr, debreczeni főiskola tápintézetére s más egyházaknak 27 frt 83 kr, együtt	78 frt 48 kr.
Zsákán: néhai Szilágyi István 5 frt, gróf Rhédey Gábor urasztalához bort 12 frt értékben, Baranyi Mihályné 3 frt értékben, kenyeret adtak K. Szántó Jánosné, Sárvári Istvánné, özv. Katona Sándorné, Takács Mihályné, E. Szabó Józsefné, összes 4 frt 80 kr értékben, együtt	24 frt 80 kr.
Jákó-Hodoson: többektől	441 frt 30 kr.
Váncsodon: az urasztalához kenyeret adtak többen 5 frt értékben, özv. Vajda Lajosné az urasztali borának pótlására adott 1 frt 20 krt, együtt	6 frt 20 kr.

Gyült összesen 33 egyházban 6259 frt 02 kr.

Miután az egyházlátogatás alkalmával tapasztalt hiányok pótlására a szükséges intézkedések minden egyházban megtétettek, kérem a bejelentett tanítói

változások megerősítését, eljárásaimnak s tett intézkedéseimnek jóváhagyását.

Kiváló tisztelettel vagyok

Nagy-Kerekiben, 1893 szept. 20.

Szabó Károly,

esperes.

A közgyűlés a nagy gonddal kidolgozott jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni rendeli.

A tanítói változásokat jóváhagyja s az érdekelt tanítókat a szokásos változási díjjak közpénztárba leendő fizetésére utasítja: kapcsolatban kötelességüké teszi Kiss Dániel Szentjánosra és Juhász Sándor N.-Kerekibe változott tanítóknak, hogy az ev. ref. vallás-tanból, annak módszertanából és az ev. ref. éneklésből ev. ref. felekezeti tanítóképezdében oklevelet szerezzenek egy év lefolyása alatt s azt az esperesi hivatalban mutassák be.

62. szám. Esperes-elnök bejelenti, hogy K. Nagy Sándor tanácsbíró halasztáhatatlan teendői miatt a közgyűlésen jelen nem lehet.

K. Nagy Sándor tanácsbíró távollmaradását a közgyűlés sajnálattal tudomásul veszi.

63. szám. Olvastatott az állandó szavazatbontó bizottságuak az egyházmegyei egyik jegyzői állására beküldött szavazatok felbontásáról Nagyváradon, 1893 július hó 3-án felvett jegyzőkönyve, mely szerint Sulyok István nagyváradai lelkész 19, Lévai Mihály j.-hodosi lelkész 15, Bögös Lajos csökmői lelkész 3, Nánási Imre m.-telkii és Vadon Miklós zsákai lelkész 2—2, Falusi Károly és Surányi Lajos 1—1 szavazatot nyertek s így általános többsége egynek sem lett.

Kapcsolatban olvastatott ugyanazon bizottságnak Nagyváradon 1893 augusztus hó 22-én ugyanezen tárgyban felvett jegyzőkönyve, mely szerint az előbbi jegyzőkönyvből kitűnőleg az újabb szavazásra kitűzött legtöbb szavazatot nyert két jelölt közül Sulyok István 27, Lévai Mihály 16 szavazatot nyervén, előbbi általános szavazattöbbséggel megválasztatott.

A közgyűlés a szavazás eredményét örvendetes tudomásul veszi s egyházmegyei egyik egyházi jegyzőül megválasztott Sulyok István lelkészt hivatalos eskü letételére felhívja; amit ő készséggel megadván, működését a közgyűlés jókívánatai között meg is kezdi.

64. szám. Olvastatott az esperes jelentése az egyházmegye 10/1893. számú határozata alapján nyert megbízatása teljesítéséről; mely szerint a Nagyváradon felállítandó protestáns nőnevelő intézet ügyét a kebelbeli egyházak áldozatkészségébe ajánlotta s felhívásának eredménye a jelzett célra eddigelé is 3318 frtot tüntet fel.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a további gyűjtések eszközzését rendeli; az esperest felhívja ismételt buzdító körözhvény kibocsátására — s az eredménnyről a jövő közgyűlésen jelentésre.

65. szám. Olvastatott az esperes jelentése a 15/1893 sz. egyházmegyei végzésben nyert megbízatása teljesítéséről, mely szerint a kebelbeli lelkészekről a stólaris és anyakönyvi jövedelmekről statisztikai kimutatást kért be s a kimutatást be is terjeszti.

Miután az egyházmegye 15/1893. számú határozatát az anyakönyvek államosításának kérdése hozta létre, e kérdés azonban reálizálva még nincs — és így e tekintetben sürgős intézkedés esete nem forog fenn — a jelentést annak mellékleteivel együtt a közgyűlés kiadja az egyetemes lelkészi értekezletnek, hogy a bevallásokban mutatkozó netaláni hiányokat s hibákat pótolja s helyesbitse.

Egyben azonban szükségét látván a közgyűlés annak, hogy a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés figyelmé is ezen, a lelkészkar létérdekeit mélyen érintő dologra felhiva legyen, az e tekintetben szükséges előterjesztés megtételével esperes megbizatik.

66. szám. Olvastatott ugyanannak az egyházmegye 16/1892. sz. határozata alapján beadott jelentése a lelkészi fitanítói s énekvezéri, valamint a leánytanítói fizetések ujolag történt megbecsléséről. Kapcsolatban vannak a vonatkozó becslevelek.

A közgyűlés a jelentést a vonatkozó becsülevelekkel együtt azzal adja ki az egyetemes lelkészértekezletnek, hogy az azokban netalán mutatkozó hiányokat és hibákat pótolván s helyesbitvén — a jövő tavaszi közgyűléshez jelentést tegyen.

Különösen a tanítói fizetések becslését illetőleg, — minthogy ez közigazgatási hatóságilag szintén most eszközöltetik — a közgyűlés megbizza esperest, hogy az illető járási főtisztviselőkkel érintkezésbe lépve — az azok által — a kataszteri tiszta jövedelem alapján megállapított tanítói fizetéseket egyeztesse az ide bemutatott becslésekkel.

Egyben megbizza a közgyűlés az esperest azzal is, hogy az érdekelt kebelbeli egyházak presbitériumaival kezdjen tárgyalásokat a minimális javadalom és az ahoz adandó kárpótlékok biztosítása érdekében s ahol az egyházközségek a minimális javadalmat s a kárpótlékot meg nem adhatják, — esperes véleményes jelentést terjesszen az egyházmegyei közgyűlésre, hogy az államsegély megnyerése végett a további lépések megtehetők legyenek.

67. szám. Felvétellett az egyházmegye 16/1893. sz. határozatával kiküldött bizottság véleményes javaslata a lelkészgyámoldai alapszabályok módosítása tárgyában.

A közgyűlés a lelkészgyámoldai alapszabályokat a bizottsági véleményes javaslat, — továbbá az 1892. november hó 15-én tartott egyetemes lelkészértekezlet e tárgyban beterjesztett javaslatának s az eddig érvényben állott gyámoldai alapszabályoknak figyelemben tartása mellett a következőkben határoz, illetve teszi meg módosításait:

„Az 1, 2, 3, 4. és 5. §§-ok változatlanul megmaradnak ;

a 6. §. c) pontja egészen elhagyatván, helyette az egyet. lelkészértekezlet javaslata alapján a következő szövege jön : „az egyházak évi illetőségei öt (5) osztály szerint, u. m. 1-ső osztály 8 frt, 2-od oszt. 6 forint, 3-ad oszt. 4 frt, 4-ed oszt. 2 frt és 5-ik oszt. 1 frt.“

a 7. §. a) pontjának utolsó pontja „Azon lelkészek, kik stb. — elhagyatván, a bizottság javaslata szerint szövegezendő, így : „Az állomások szerinti féljövedelem befizetésére kötelezett lelkészek kötelezettségöknek három év leforgása alatt eleget tenni tartoznak, és pedig azon kedvezménynyel, hogy állomásuk elfoglalásától számított egy (1) hó alatt járulékuakat kamat nélkül fizethetik be. Ezen kedvezmény fel nem használása esetén azonban a be nem fizetett összegről — belépésük napjától keltezetten, mint 8°/_o-al kamatozó összegről kötvényt kötelesek kiállítani.“

a 7. §. b) pontja „mely“ szavától végig kihagyatván, a bizottsági javaslat szerint oda beteendő : „melynek biztosítása felől az esperes a hivatal elfoglalásakor gondoskodik.“ És így e pont új szövege ez leend : „b) az időközi lelkészek által fizetendő első évi fél fizetés, melynek biztosítása felől az esperes a hivatal elfoglalásakor gondoskodik“.

a 11. §-ban a leányárvák gyámdíjának megszűnését kifejező ezen szavak után : „ha férjhez mennek“ — az egyetemes lelkészértekezlet javaslata szerint betétezik : „vagy biztosított hivatali állást nyernek.“

Ugyanezen § utolsó pontjához a lelkész értekezlet javaslata szerint kapcsoltatik : „Ha pedig az ilyenek valamely országos intézetben ingyenes elhelyezést nyernek, gyámdíj jogosultságuk megszűnik. Ezek szerint a 11. §. új szövege a következő leend :

„Az özvegyre nézve a gyámilletőség megszűnik, ha meghal, vagy férjhez megy; az árvákra nézve, ha meghalnak s ezenkívül a leányárvákra ha férjhez mennek vagy biztosított hivatali állást nyernek; a fiúárvákra nézve pedig, ha éltők 18-ik s ha tudományos pályára készülnek — mi tanári bizonyítvánnyal igazolandó — 20-ik évét betöltötték; az első és utolsó esetben rögtön s házasság esetén az esküvés napján. E szabály alól kivételnek azon, életkoruk 18-ik évét meghaladott fiúárvák, kiknél testi nyomor vagy észhiány szolgál a megélhetésre nézve akadályul. Ha pedig az ilyenek valamely orsz. intézetben ingyenes elhelyezést nyernek — gyámdíj jogosultságuk megszűnik.“

a 12—16. §-ok változatlanul meghagyatnak.

a 17. §-ba ezen szavak helyett: „ha legalább még három“, ez tétetik: „ha legalább még öt.“ A szakasz vége ettől: „s gyermekei is csak“ stb. elhagyatván, helyette ez tétetik: „ellenkező esetben a házasságuk tartama alatt befizetett összegnek 75⁰/₁₀-át nyeri végkielégítésképen. Az előbbi házasságból született apátlan anyátlan gyermekek azonban az egy egész gyámdíjat ez esetben is megkapják. Az utóbbi öt évnél kevesebb ideig tartott házasságból született gyermekek pedig míg anyjuk él, csak az egyes árváknak kijelölt segélyben részesülnek s csakis anyjuk halála után jutnak többi, apátlan anyátlan testvéreikkel együtt az egy egész gyámdíj közös élvezetébe.“ — Egyéb részeiben a szakasz régi szövegében fentartatik.

Ezek szerint e §. a bizottság javaslata szerint módosulván, az egyetemes lelkeszerkezet javaslata mellőztetik.

A 18. §. eredeti szövege egészben meghagyatik, e helyett azonban: „vagy vallásukat megtagadják“ — a lelkeszerkezet

javaslata szerint ez tétetik : „vagy az ev. reform. vallást elhagyták.“

A 19. §. régi szövegében meghagyatik,

A 20. §. régi szövegezésében fentartatik, e szerint ugy az egyetemes lelkészértekezlet, mint a bizottság erre vonatkozó javaslatai figyelmen kívül hagyatnak.

A 21—34. §-ok régi szövegükben változatlanul meghagyatnak.

A 35. §-ban e szavak után : „minden más teendői előtt tárgyalja“, a lelkészértekezlet ide vonatkozó javaslatának mellőzésével a bizottság által javasolt ezen szavakat iktatja be : „s a bizottsági jelentésben felsorolt hátralékosoknak fizetésre szorgalmazása iránt intézkedik.“

Egyebekben a §. régi szövegezésében tartatik fenn.

A 36. §. a lelkészértekezlet által javasolt ezen új szöveggel állapittatik meg :

„A gyámoldára az esperes elnöklete alatt az alapító lelkészi testület ügyel fel ; időről-időre a kamatlábat és gyámdíjat megállapítja és esperes vagy megbízottja évnegyedenként, vagy a szükséghez képest bármikor minden díj nélkül a pénztárt megvizsgálja.“

A 37. és 38. §-ok régi szövegükben meghagyatnak.

Az eképen megállapított gyámoldai szabályzat e jelen jegyzőkönyv melléklete gyanánt felvétetni rendeltetik ; a teljes szövegezéssel Sulyok István e. m. jegyző bizatván meg.

68. szám. Beterjesztetett tudomás és megerősítés végett a tanító gyámolda módosított alapszabályzata. — E beterjesztvénynyel kapcsolatban tanító gyámoldai elnök kérelmezi az egyházmegye 19/1893. sz. határozatával a tanító gyámoldától elvett s a tanító segélyegyletnek engedélyezett „Advent első vasárnapi perselypénz“-nek visszaadását.

Ez ügyet, — mely a tárgysorozatba mint későn érkezett felvéve nem volt — az e. mei közgyűlés a tárgyalandók sorozatába felveszi, az alapszabályok érdemleges elbírálásába azonban nem bocsátkozik, hanem Szemes László elnöklete alatt, Miskolczy Árpád és Zsigmond Ferencz tagokból álló küldöttséget bizza meg, hogy az alapszabályokat megvizsgálván, véleményes jelentésüket a jövő tavaszi közgyűlésre terjeszszék be.

Az advent első vasárnapi perselypénznek a tanítói segélyegylettől visszavonására célzó kérelmet e közgyűlés elutasítja, fentartván a 19/1893. sz. egyh. megyei határozatát.

E szám Dankó Sándor tanítógyámoldai elnökkel, valamint Szemes László e. megyei tanácsbíróval, mint bizottsági elnökkel közlendő.

69. szám. Olvastatott egyházmegyei ügyész Dr. Fazekas Imre véleményes javaslata a m.-telkii lelkészt illető legelőjuttalék tárgyában.

Az előterjesztésben foglalt okok alapján ez ügy végleges rendezését a közgyűlés a jövő tavaszi közgyűlésre halasztja.

70. szám. Olvastatott egyházmegyei ügyész Dr. Fazekas Imre jelentése a nagytótfalusi leányegyház hátralékos bérkövetelése tárgyában.

A jelentés értelmében a nagytótfalusi leányegyház épületei tekintetében a biharmegyei kir. tanfelügyelőséggel kötött bér szerződést a közgyűlés ügyész kezeihez kiadatni rendeli; a békés uton leendő elintézés utolsó kísérletéül 1893. október hó végéig időhaladékot engedélyez, mely határidő eltelése után, ha a teljes rendezés be nem következne — a peres eljárás haladéktalanul megindítására egyházmegyei ügyészt utasítja.

71. szám. Olvastatott a bihari ev. ref. egyház jelentése a 25/893. számú egyházmegyei végzésre vonatkozólag a templom és toronyjavítási költségek kivétele tárgyában.

A közgyűlés az egyházközségi közgyűlés határozatát elfogadja és jóváhagyja.

72. szám. Előterjesztetett Nánási Imre m.-telkii lelkész indítványa, a lelkészek és tanítók törvényhatósági utadója ügyében.

Az indítvány tanulmányozás és jelentés-tétel végett az egyházmegye ügyészének kiadatik.

73. szám, Olvastatott Major Gyula pelbárthidai ev. ref. lelkésznek a paptamásii ev. ref. lelkészi állásra történt megválasztását tárgyzó lelkész-választási jegyzőkönyv.

Az egyházmegye Major Gyulának paptamásii lelkészszé történt megválasztását megerősíti, egyszersmind utasítja úgy megválasztott lelkészt, mint az egyházközséget, hogy a „változási díjat a közpénztárba fizesék be.

74. szám. Olvastatott a körös-nagyrévi missziói lelkész 1893. évi ápril—juniusi évnegyedi jelentése. Tudomásul vétetett.

75. szám. A csökmői ev. ref. egyház kérvénye, a csökmői 221. sz. tjzkvben 158. hrjzi számmal jelölt beltelkes ház eladása tárgyában.

A bemutatott adás-vevési szerződés kebelbeli lelkész és esperes felvilágosításai után jóváhagyatik azon feltétellel, hogy az eladott ingatlant az egyház akkor fogja átadni, mikor saját telkén az iskolát felépíti. Az összes ügyiratok a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetnek.

76. szám. A csökmői ev. ref. egyház kérvénye a Körös szabályozó társulat által, a csökmői ev. ref. egyház tulajdonát képező s a csökmői 357. sz. tjkvben 579. hrjzi sz. alatt levő ingatlanból 693 □ ölnek kisajátítása tárgyában.

A kisajátítási iratok rendben lévén, a kisajátítás jóváhagyatik s a befolyandó 173 frt 25 kr. kisajátítási ár, mint egyházközségi törzsvagyon tőkésítetté rendeltetik,

77. szám. Lelkészgyámoldai pénztárnok kérvénye Hager Miklós darvasi ev. ref. lelkész 79 frt 50 kr. fugyii lelkészi féljövedelme ügyében.

Kocsis József lelkészgyámoldai pénztárnok utasittatik, hogy hátralékos lelkész ellenében a lelkészgyámoldai alapszabályok értelmében járjon el.

78. szám. Körös-nagyrév ev. ref. egyházának képviseletében Karácsony Imre id. lelkész és G. Géczy János gondnok a révi ev. ref. lelkészi lak kibővítésének engedélyét kéri.

Az egyházmegye közgyűlése a lelkészi lak kibővítését, a bemutatott egyházi költségvetést a tervrajzzal együtt jóváhagyja és a paplaknak a már begyűlt pénzből 691 frt 08 krral felépítését, illetve kiegészítését megengedni.

79. szám. Ugyancsak Karácsony Imre lelkész és G. Géczy János egyházgondnok a révi egyházi közmunka megváltását és pedig az ígás napszámát 1 frttal, a kézi napszámát pedig 25 krral engedélyezni kéri.

Az egyházmegye a megváltást a folyó 1893/94. egyházi évtől kezdődő 5 évre az előterjesztett aránykules alapján helybenhagyja és az iratokat az egyházkerületre megerősítés végett felterjeszti.

80. szám. Ugyancsak a Karácsony Imre révi ev. ref. lelkész és G. Géczy János egyházgondnok a révi volt lelkész Váry Jánost 24 frt 90 kr. 1891-ik évi államsegélynek, mint a révi egyház követelésének megfizetésében marasztalni kéri.

Az egyházmegye az ügyet ügyészének azzal adja ki, hogy a felek mindegyikének meghallgatása mellett a révi egyház követelésének behajtását kísértse meg.

81. szám. Karácsony Imre révi lelkész a 600 frtot tevő révi missiói alap összes kamatait részére kiutalni kéri.

A közgyűlés a kérést teljesíthetőnek nem találja, mivel a tőke kamatain kívül a már tőkésített kamatokat ki nem utalhatja.

82. szám. A váncsodi egyháztanács Király Pál leánytanítónak további egy évre meghagyását kéri annak daczára, hogy nevezett a tanítói oklevelet a kitűzve volt és 1893. szept. 1-én lejárt záros határidőn belül meg nem szerezte.

Az egyházmegye a kérelmet oly feltétellel teljesíti, hogy Király Pál leánytanító az oklevelet 1894. aug. 1-ig megszerezni tartozik.

83. szám. A m.-kakucsi egyháznak az egyházmegye

megengedi, hogy az egyházmegye területén temploma építése végett gyűjtést rendezhesen. — Egyuttal a kérvényt az egyházkerülethez pártolólal azzal a kéréssel terjeszti fel, hogy a gyűjtésnek az egyházkerület területére kiterjesztése az egyházközségnek megengedtettsék.

84. szám. A furtai iskolaszéki elnök panaszát, mely szerint a b.-ujfalui főszolgabírótság az egyház önkormányzati jogát sértve és a felettes egyházi hatóság kikerülésével közvetlenül hozzá a község útján rendeletet küldött:

az egyházmegye tanácskozás tárgyává tévén, elhatározza, miszerint megkeresi Biharmegye Alispánját és felkéri, hogy az alája rendelt b.-ujfalui főszolgabírót sziveskedjék figyelmeztetni ev. ref. egyházközségeink törvényesen biztosított önkormányzati jogaihoz képest, hogy miután egyházi lelkészeink rendeleteket csakis felettes hatóságaik útján fogadhatnak el és csak ily módon hozzájuk érkezett rendeleteket teljesíthetnek, intézkedéseit csakis az illető egyházközség felettes hatósága közvetítésével bocsássa ki.

85. szám. Az egyházmegye lelkészjelölő bizottságát titkos szavazás útján ujjaalakítja

és annak eredményeként miután a rendes tagok közé: Csillag Lajos 10, Szemes László 4, K. Nagy Sándor 2, Biró János 17, Nádudvari Lajos 17, Hegyessy Márton 8, Kiss

Elek 9, Miskolczy Árpád 4, Pappszász Károly 1, Csák Máté 3, — a póttagok közé pedig Kiss Elek 9, Miskolczy Árpád 10, Csák Máté 4, Csillag Lajos 10, Hegyessy Márton 13, Pappszász Károly 5, Fazekas Imre 1, K. Nagy Sándor 3, Szemes László 4, Biró János 3, Nádudvari Lajos 2 szavazatot nyertek, rendes tagok gyanánt: Biró János 17, és Nádudvari Lajos 17, a világiak közül pedig: Kiss Elek 9 szavazattal, végül póttagok gyanánt: Hegyessy Márton 13, Csillag Lajos 10 és Miskolczy Árpád 10 szavazattal megválasztottaknak kijelentetnek.

86. szám. Egyházkerületi képviselők gyanánt: a közgyűlés az eddig is működött Biró Jánost és Kiss Eleket rendes tagokul, Hegyessy Mártont és Csillag Lajost pedig póttagokként 3 további évre ujabban egyhangulag megválasztja.

87. szám. A közgyűlésre beadott különböző segélykérvények elbírálásával

Csák Máté egyhm. tanácsbíró elnöklete alatt Miskolczy Árpád és Sulyok István bizatnak meg, jelentésök még e gyűlés folyamán bevaratván.

88. szám. A nyüvedi ev. ref. egyházközség egészen elavult és a javításra teljesen alkalmatlan lelkesi lakát a szabályszerű melléklettel fölszerelt és bemutatott terv alapján 1200 frt költségelőirányzattal átalakítani akarván, az építkezésre engedélyt és mivel a hivek szegénysége, s nagymérvű egyházi teher viselése miatt a szükséges összeg előállítását nem remélheti: az országos közalapból 400 frt segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a tervbe vett építkezést engedélyezvén, folyamodó egyházat jelzett indokainál fogva 200 frt közalapi segélyre ajánlja.

89. szám. A hegyköz-száldobágyi ev. ref. egyház a lelkeszlak építéséből, a templom és iskola javításából származott s a hivek sulyos anyagi helyzete következtében törleszteni nem tudott adósságainak ki-

egyenlithetése czéljából 150 forint közalapi segélyt kérvényez.

A csekély számú és valóban súlyos vi-szonyok között élő egyházközség indokai alapján a kért 150 frt segélyre ajánltatik.

90. szám. Bokros Benedek h.-k.-száldobágyi ev. ref. lelkipásztor nyomasztó szegénységére, népes családja fenntartására, gyermekei neveltetése és a családjában előforduló gyakori betegeskedésekre hivatkozva, az országos közalapból 200 frt segélyt kér.

Felhozott indokainál fogva a kért 200 frt segélyre melegen ajánltatik.

91. szám. A m.-kakucsi ev. ref. egyházközség a 26—1893. sz. egyházmegyei közgyűlési végzéssel szemben, mely templom javítási költségeinek fedezése végett az országos közalapból a tőkesegélyezés igénybe vételét ajánlja, — azon aggályának adván kifejezést, hogy a tőkesegély iránti kérvénye még a legkedvezőbb esetben is csak hosszabb idő alatt nyerhet elintézés, a folyamatba tett építkezés pedig ide s tova véget érven, kötelezettségének csak úgy tehet eleget, ha gyorsabb segélyben részesül; az országos közalapból a 724 frt 42 krajczárnyi segélyt ismételve kéri.

Minthogy a f. évi márcz. 14.—19. napjain Budapesten tartott konvent 60. a) sz. határozatával, mely szerint a tőkesegélyezés programjának a legközelebbi mult zsinat által kilátásba helyezett revíziójáig minden tőkesegélyezésért beadott kérvény figyelembe vétel nélkül az illetékes egyházkerületekre küldetik vissza, — a tőkesegély megnyerése nemcsak késleltetve, de egyszersmind nehezítve is van, — részint ez okból, részint, mert a csekély népességű s rendkívül nehéz anyagi helyzettel küzdő és ezenfelül fontos hitfelekezeti és nemzetiségi hivatást teljesítő kis egyház valóban gyors segélyezést igényel: az egyházmegyei közgyűlés a lehető legmagasabb segélyösszegre igen melegen ajánlja.

92. szám. A fugyi vásárhelyi ev. ref. egyház romban levő templomát és tornyát 544 forint költségelő-

irányzattal részben javítani, részben újonnan építeni akarván, mivel a vagyontalan kis gyülekezet e munkálatot önerejéből nem teljesítheti, — 300 frt közalapi segélyt kérelmez.

Tekintve, hogy a halasztást nem tűrő javítási munkálat már folyamatba is tétetett, a felhozott indokok alapján a kért 300 frt segélyre ajánltatik, megjegyezvén, hogy kellően föl nem szerelt kérvénye a főtiszt egyházkerületre csak abban az esetben lesz fölterjeszthető, ha a hiányok pótoltatván, az esperesi hivatalhoz idejében átszármaztatnak és elnököleg megerősíttetnek.

Miről a f.-vásárhelyi ev. ref. egyház jkönyvi kivonaton értesíttetik.

93. szám. A körös nagy-révi ev. ref. egyház, hogy 1000 frtban megállapított költségelőirányzat keretében templomát és tornyát kijavíthassa, a még hiányzó s a hivek nagy szegénysége miatt össze nem hozható 300 frt fedezésére országos közalapi segélyt kér.

Az ugy hitfelekezeti, mint nemzetiségi szempontból különösebb figyelemre méltó szegény kisded egyház a kért 300 frt közalapi segélyre ajánltatik.

94. szám. A f.-vásárhelyi ev. ref. egyház templom és toronyjavítási költségeinek fedezésére rendkívüli államsegélyt kérelmez.

Azon utasítás mellett, hogy az egyház által szenvedett elemi csapást hitelesen igazoló községi bizonyítványt az ide vonatkozó külön kérvény kapcsán az esperesi hivatalhoz mielőbb juttassa el, — pártolólag ajánltatik; kérelme különben mellőztetni fog.

Miről folyamodó egyház jkönyvi kivonaton értesítendő.

95. szám. Ács Endre m.-kakucsi ev. ref. lelkipásztor vizáradás által okozott kárait s egyéb veszteségeire tekintettel rendkívüli államsegélyért folyamodik.

Indokainál fogva segélyre ajánltatik.

96. szám. Doma Gyula fugyii lelkész-tanító fagy és szárazság miatt szenvedett káraitra hivatkozva, rendkívüli államsegélyt kér.

Indokai alapján segélyezésre ajánltatik.

97. szám. Csóka György pelbárthidai csekély fizetésű s a f. évben több rendbeli csapást szenvedett ev. ref. tanító népes családjának fenntartása és leányának neveltethetése végett rendkívüli államsegélyt kér.

Indokainál fogva segélyezésre ajánltatik.

98. szám. A f.-vásárhelyi ev. ref. egyház nagyobb s önerejéből nem fedezhető kiadást igénylő templom és toronyjavítási költségeire a ref. segélyegylethez kérvényez.

Mint csekély népességű és szegény egyházközség segélyre ajánltatik, lelkész figyelemztetvén, hogy ez irányu külön kérvényét is az esperesi hivatalhoz haladék nélkül szintén küldje be ; ellenkező esetben kérelme mellőztetni fog.

Miről a f.-vásárhelyi ev. ref. egyház jkvi kivonaton értesítettik.

99. szám. A k.-n.-révi ev. ref. missiói lelkész választása az egyházmegye és a k.-n.-révi egyház küldötteiből szabályszerűen megalakult választó bizottság által titkos szavazat útján végrehajtatván, — annak eredménye a közgyűlésnek bejelentetik.

Az egyházmegyei közgyűlés Karácsony Imre ideiglenes missiói lelkésznek rendes lelkészszé választását örvendetes tudomásul veszi s egyben esperest felkéri, hogy a szükséges további eljárásokat tegye meg s ugy a megválasztott lelkészt, mint a k.-n.-révi egyházat a bekebelezési díjnak közpénztárba befizetésére utasítsa.

Miről esperes, közpénztárnok a k.-n.-révi missiói lelkész és egyház jkönyvi kivonaton értesítettnek.

100. szám. E gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítére

f. évi szeptember 24-ikén délután 3 órakor egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Kiss Elek, Miskolczy Árpád, Csák Máté egyházmegyei tanácsbírák és a jegyzői kar küldetnek ki.

A 60-ik számtól 71-ik számig jegyzette Zsigmond Ferencz e. m. jegyző.

A 71-ik " 78-ik " " Dr. Miskolczy Fer. " "

A 78-ik " 87-ik " " Dr. Várady Zsigm. " "

A 87-ik " 100-ik " " Sulyok István " "

JEGYZŐKÖNYVE

a bihari ev. ref. egyházmegye bírósága 1893. évi szept.

21-én Nagyváradon tartott ülésének.

Jelen voltak:

Szabó Károly és Ritoók Zsigmond elnöklete alatt: Biró János, Nádudvari Lajos, Csák Máté, Csillag Lajos egyházi-, és Hegyessy Márton, Miskolczy Árpád világi tanácsbírák, Dr. Várady Zsigmond jegyző.

Kovács János furtai ev. ref. lelkésznek Nemes Balázs odavaló ref. tanító ellen adott panasza tárgyában előterjesztést nyer a Kiss Elek és Szemes László tanácsbírák által felvett vizsgálati jegyzőkönyv, mely a panaszlott által elkövetett és a lelkész ellen tanusított illetlen magaviselet és sértések tárgyában keletkezett:

Személyesen jelenlévő panaszos vádját fentartja és panaszlott enyhén való megbüntetését kéri. Szintén személyesen jelenlévő panaszlott a vizsgálati jegyzőkönyvbe befektetett vallomásához ragaszkodik és azt hangsúlyozza, hogy a panaszlott jelenetnek a vizsgálat során általa beismert részleteire okot az szolgáltatott, hogy panaszló lelkésztől sértéseket tartalmazó levelet kapott és hogy ennek folytán keletkezett felindulásban volt. Igaz, hogy a legátusokat ellátni nem akarta, de felhívásra mégis ellátta, a fűtés felügyeletét pedig teljesítette. A lelkész által panaszlott „disznóság“ kifejezés használását azonban tagadja.

A bíróság, mely a fent elősorolt jelenlévő tagokból

alakult meg, felek ismételt meghallgatása után visszavonulván, a következőleg

v é g z e t t :

Mielőtt a bíróság végleges ítéletet hozna, szükségét látja ama levél becsatolásának, a melyet panaszló Kovács János vádlott Nemes Balázshoz a furtai iskola fütésére felügyelet tárgyában, a felügyeletre a tanítót elkötelezvé, a panaszlott jelenetet előzőleg intézett és amelyben a vádlott szerint sértő kifejezések állanak. Ugyanazért ennek a levélnek az irattárból kikeresésére esperes Szabó Károly urat felkéri és ezzel megbizza.

*Melléklet az 1893. szept. 21-én tartott egyházmegyei
közgyűlés 67. sz. a hozott végzéséhez.*

A bihari ev. ref. egyházmegyei lelkész-gyámolda alapszabályai.

1. §. Az intézet neve : Bihari ev. reform. egyházmegyei lelkész-gyámolda.

2. § Keletkezett az 1819. július 1-én Nagyváradon tartott egyházmegyei gyűlésben ; dr. Sándorfi József világi tanácsbíró 100, Rhédey Lajos gróf főispáni helytartó és segédgondnok pedig 1000 váltó forintot alapítván oly módon, hogy élőkben a kamatot fizetendik, a tőke pedig halálok után lesz kifizetendő. — Az 1821. márcz. 13—14. napjain Paptamásiban tartott gyűlés megállapította a lelkészek által fizetendő évi járulékokat, 3 osztály szerint 2 frt, 1 frt és 40 váltó krajczárban.

Azonban, miután az alapítványok az alapítók halála után — alapító levél hiányában — elvesztek, az évi járulékok hanyagul fizettettek, s a számadások nem pontosan vitettek : Nagy István akkori kisszántói lelkész erélyes fellépése folytán az 1844. nov. 20—21-én Nagyváradon tartott gyűlés az ugyancsak ő általa kidolgozott új alapszabályokat megerősítette, — s ez alapon fejlődött a pénztár jelenlegi állására. Akkor a lelkészgyámintézeti pénztár alapja tett 964 frt és 15 krt váltó czédulákban, vagyis osztrák értékre vonva : 385 frt 66 krt.

3. §. Az intézet célja : a bihari ev. ref. egyházmegye lelkészei, özvegye és árváinak évenkénti gyámdijban részesítése s a szolgálatra képtelenné vált lelkészek részére nyugdíj biztosítása.

4. §. Az intézetnek jogos és kötelezett tagja minden, az egyházmegyébe bekebelezett rendes és időközi lelkész.

5. §. A gyámoldai pénztár rovatai : I. Jövedelem. II. Gyámdij. III. Pénztárkezelés.

I. JÖVEDELEM.

6. §. A gyámolda rendes jövedelem forrásait teszik :

a) *rendes lelkészek évenkénti részvény fizetése* a 10 évre megállapított lelkészi javadalmazás 2%-a szerint. Az évi díjak évenként az egyházlátogatás alkalmával mulhatatlanul készpénzben beadandók.

b) *minden ujév első napján a perselybe gyűlendő könyör-
adományok.*

c) *az egyházak évi illetőségei* (5) osztály szerint, u. m. I. osztály 8 frt. II. osztály 6 frt. III. osztály 4 frt, IV. osztály 2 frt, V. osztály 1 frt, fennhagyatván a szabadság az egyházaknak többet is ajánlani.

d) *a lelkészgyámolda tőkepénzének kamatai.*

7. §. A gyámolda nem rendes jövedelmei :

a) *azon betétel, melyet minden új rendes lelkész egy évi fizetésének fele részében, — az özvegy-árvai kegyeleti évet az 1875. nov. 1—2-iki közgyűlés 12, sz. a. végzése végkép eltörölven — a gyámoldai pénztár javára fizetni köteles.* A más egyházmegyéből ezen egyházmegyében állomást nyert rendes lelkészek is új lelkészekül tekintetnek, — miről az illetőket, fizetendő összegök kitételével, előforduló esetben a meghívhatási engedélyt adó esperes értesítendi. A fizetendő fél jövedelem mennyisége az leend, melyet az egyetemes lelkészértekezlet véleménye alapján 10 évről 10 évre az egyházmegyei közgyűlés megállapít; a f. tíz évben pedig az az összeg, mely az 1880. évi becslés szerint az egyházmegye 1880. évi októberi közgyűlése által megállapított, s jegyzőkönyvbe iktattatott. A ki alsóbb osztályu egyházból felsőbb osztályu egyházba változik, köteles a többletet utánfizetni. Az állomások szerinti fél jövedelem befizetésére kötelezett lelkészek kötelezettségöknök három év leforgása alatt eleget tenni tartoznak és pedig azon kedvezménynyel, hogy állomások elfoglalásától számított (1) egy hó alatt járulékuakat kamat nélkül fizethetik be. Ezen kedvezmény fel nem használása esetén a be nem fizetett összegről belépésök napjától keltezetten mint 8%-al kamatozó összegről kötvényt kiállítani kötelesek;

b) *az időközi lelkészek által fizetendő első évi*

fél fizetés, melynek biztosítása felől az esperes a hivatal elfoglalásakor gondoskodik;

c) az időközi lelkészek részvénydíja az ő javadalmazásuk 2%-a szerint;

d) úgy a már tett mint az ezután teendő egyes alapítványok;

e) az államsegélyből és más alapítványból nyerendő összegek.

8. §. A pénztár rendes jövedelmét — kivéven a kikölcsönzött tőke kamatait, s a féljövédelmet, melyeket a pénztárnok vesz be — az esperes kezébe fizetendő, ki azokat a lehető legrövidebb idő alatt nyugta és ellennyugta mellett a pénztárba beszolgáltatni köteles.

II. GYÁMDIJ

9. §. A gyámdijban az özvegyek és árvák nem az osztályozás szerint fizetett részvény arányában, hanem mind egyenlően részesíttetnek.

10. §. Az özvegy élvezni fogja a gyámdijt férje halála után akkor, mikor annak lelkészi jövedelmét élvezni megszűnik; ha pedig özvegy nem marad, élvezni fogják az árvák hasonlóul akkor, mikor atyjok lelkészi jövedelmét élvezni megszűntek.

11. §. Az özvegyre nézve a gyámilletőség megszűnik, ha meghal, vagy férjhez megy; az árvákra nézve, ha meghalnak s ezenkívül a leányárvákra, ha férjhez mennek vagy biztosított hivatali állást nyernek; a fiuárvákra nézve pedig, ha életök 18-ik s ha tudományos pályára készülnek — mi tanári bizonyítvánnyal igazolandó — 20-ik évét betöltötték; az első és utolsó esetben rögtön s házasság esetén az esküvés napján. E szabály alól kivételnek azon, életkoruk 18-ik évét meghaladott fiuárvák, kiknél testi nyomor vagy észhiány szolgál a megélhetésre nézve akadályul. Ha pedig az ilyenek valamely országos intézetben ingyenes elhelyezést nyernek, gyámdij jogosultságuk megszűnik.

12. §. Ha a nő özvegyen marad, egy egész gyámdijban részesül, mely a 44/1887. sz. végzés szerint évi 300 frtban állapítottatott meg, s ezenkívül minden

gyermek a 10. §. értelmében évi 30 frt segélyt nyer. Egy egész gyámdijban részesül az egy vagy több apátlan és anyátlan is. A gyámdij és a segély utólagos félévi részletekben ápril 24-én és október 24-én tétetik folyóvá.

13. §. Ha a lelkészgyámdolai pénztár nem tudná valaha fedezni az esetleges gyámdijakat és segélyösszegeket, akkor azok és pedig első sorban a 300 forintosok mindaddig, míg ezek összege egyenlő nem leendő a régi gyámdijjal, aránylagos levonás alá veendők.

14. §. Ha gyermekes özvegy részvényt fizető gyermekes taghoz megy férjhez, ezen második férje életében a saját gyámdiját elvesziti, gyermekei azonban ez esetben is részesülnek a 30 frt segélypénzben, ugyanennyiben részesülvén a második férj halála után is.

15. §. Ha az intézeti tag nem intézeti gyermekes özvegyet vesz nőül, ennek az előbbi házasságból származott gyermekei a gyámdijhoz igényt nem tarthatnak. Ha gyámdijas özvegy nem intézeti taghoz megy férjhez, a maga személyére nézve elvesziti ugyan a gyámdiját, de intézeti tag férjétől származott gyermekei egész díjban részesülnek.

16. §. A más egyházmegyébe távozó lelkész a gyámintézethez való igényét elveszti, de részére az általa tett összes befizetések 75%-a kamat nélkül visszaadatik, magától értetvén, hogy tiszt. Szilágyi Márton füzes-gyarmati lelkésznek a régibb szabályok alapján megszerzett joga épségben marad.

17. §. Ha életkora 55-ik évén felüllevő lelkész megnősül, s magánál 10 vagy több évvel fiatalabb nőt vesz el, ez csak akkor részesül gyámdijban, ha legalább még öt évig élt házasságban férjével, ellenkező esetben a házasságuk tartama alatt befizetett összegnek 75%-át nyeri végkielégítésképen. Az előbbi házasságból született apátlan anyátlan gyermekek azonban az egy egész gyámdiját ez esetben is megkapják. Az utóbbi öt évnél kevesebb ideig tartott házasságból született gyermekek pedig míg anyjuk él, csak az egyes árváknak kijelölt segélyben részesülnek s csakis anyjuk halála után jutnak többi, apátlan

anyátlan testvéreikkel együtt az egy egész gyámdij közös élvezetébe.

18. §. A gyámdijhoz való igényt elvesztik az oly lelkészek özvegyei és árvái, kik önként lépnek ki a papi hivatalból, midőn még a szolgálatra alkalmasok lettek volna; továbbá, az oly lelkésznék, kik férjeiket ok nélkül elhagyták vagy azok ellen válópert indítottak vagy azoktól törvényesen elválasztattak vagy az ev. reform. vallást elhagyták vagy magokat erkölestelen élet folytatása által megbélyegezték. A két utóbbi esetnek a segélyt élvező gyermekek által elkövetése esetében ezen gyermekek is elvesztik a segélyt. Ha a nő a férj kérelmére, saját hibáján kívül választatik el férjétől, s ha a férj újra megnősül, elhalálozása esetén az egyházmegyei bíróság mint jury állapítja meg, hogy a volt első vagy a második tele-ségét illeti-e meg a gyámdij vagy az esetleg köztök mily arányban osztandó meg? Sem az özvegy, sem az árvák nem részesülnek addig gyámdijban, illetve: segélyben, míg a férjnek, illetve atyának a gyámintézettel szemben a félfizetésből, vagy részvény díjából fennálló tartozásai befizetve vagy a gyámdijból törlesztve nincsenek. Magától értetvén, hogy magánadós-ságok a gyámdijak és segélypénzek kifizetését nem akadályozhatják.

19. §. Egy egész gyámdijban részesülnek az öreg-ség vagy lelki és testi nyomor által szolgálatra tehetlenné vált lelkészek.

20. §. Az oly lelkészek, kik önvétségök miatt egyházi birói ítélet folytán hivatalokból letétettek, — az intézet jótékonyágát nem élvezhetik; azonban az önvétkök nélkül szenvedő nők és gyermekek özvegy és árvakul tekintendők.

21. §. A segélyért való folyamodványok az árvák okmányainak kapcsában a pénztárnokhoz terjesztendők be. Az árvák életben létökről és az özvegyek férjtelenségökről tartózkodási helyök lelkészétől bizonyítványt kötelesek bemutatni. A gyámdijak szabályszerű nyugta mellett a fentebb megjelölt határnapokon két részletben fizettetnek ki.

22 §. Az egyszer tőkésített összegek — ezekhez

számítván az évi részvénydíjakat is — a 14. §-ban érintett kivétellel csonkíthatatlanok és gyámdíjakul semmi szín alatt fel nem használhatók.

23. §. Az eddig segélyezett özvegyek és árvák az eddigi gyámdíjban részesülnek; azon lelkeszi özvegyek és árvák azonban, kiknek igényök a gyámdíjra, illetve segélyre a 44/1887. sz. egyházmegyei végzés meghozatala óta nyílt meg, az itt megállapított gyámdíjban, illetve segélyben részesülnek. A lelkesz-gyámoldai pénztári tőke kamataiból, ha lehetséges leendő, évenként legalább 300 forint tőkésítendő.

III. PÉNZTÁRKEZELES.

24. §. A pénztárkezelés egy pénztárnokra bízatik.

25. §. A pénztárnok kellő tekintettel nemcsak erkölcsi, hanem anyagi biztosítékra is, a megyebeli lelkeszek közül az egyes egyházak által szavazattöbbséggel választatik; választása a közgyűlésre bejelentvén, az esküt a gyűlés színe előtt leteszi s a pénztárt az esperes és közgyűlés ellenőrzése mellett felelősség terhe alatt kezeli.

26. §. Mielőtt a pénztárt átvenné, a gyámolda részére kellő anyagi biztosítékot tartozik nyújtani az általa aláírandó biztosító iratban.

27. §. A pénztárnoknak évenként 100 forint tiszteltidő adatik. Ha nem Nagyváradon lakik, utazási általányul még 50 forint.

28. §. Egyházaknak a közpénztár csak úgy kölcsönözhet, ha a kölcsönösszeg külön kivetés útján fedeztetik és ha az egyház tagjai közül a kölcsönveendő összegért több vagyonos tag egyetemleges kötelezettséget vállal.

29. §. Magános személy ingatlan vagyona a következő kellékek mellett kölcsönözhet: vagyoni állását igazoló becsülelet, adókkönyvvél hiteltelkékvileg bekebelezett kötvényt, s ha csak beltelekre adatik a kölcsön, a biztosítékul lekötendő épületek tűzkármentesítéséről szóló kötvényt és díjkötelezöt, mely a lejárát előtt megújítandó, tartozik a pénztárnoknak — utóbbi minden évben átadni. A becsértéknek a kölcsönveendő összeget a földbirtoknál háromszorosan,

s a háznál s belteleknél négyszeresen kell meghaladnia ; a bekebelezett terhek kétszeres összegben vétetvén fel, a háromszorog, illetve négyszereg kiszámításánál oly formán, hogy ily esetekben a becsértéket a már bekebelezett összeg kétszeres és a szándéklásba vett új kölcsön egyszeres mennyiségének egybeszámítása után háromszorognak, illetve négyszeregnek kell megütnie. Szőlőre kölcsönt adni nem lehet. — A kamatláb jelenleg 8%.

30. §. A pénztárnok kölcsönt csak az ügyész véleményezésére adhat s az ügyész a gyámolda érdekében tett eljárásáért felelős s a beperesítés végett hozzá áttett ügyekről évenként a tavaszi küzgyülés elé jelentést tenni köteles.

31. §. A pénztárnoknak kötelessége lévén a pénztár hű és gondos kezelése, felelet terhe alatt gondoskodnia kell arról, hogy a gyámolda pénze gyümölcstelenül soha ne heverjen, hanem a lehető legrövidebb idő, péld. a felvételtől számítandó legfeljebb 15 nap alatt kiadassék ; azon előjöheto esetben pedig, ha kölcsönvevő nem jelentkeznék, a heverő pénzt a takarékpénztárba beadni köteles.

32. §. A gyámolda kiadott tőkéinek évi — jelenleg 8% — kamatai a pénzfelvételkor előre befizetendők.

33. §. A kölcsönösszeg után a kamat csak egy évig fizetendő, egy év után azonban a tőke legalább 10%-kal törlesztendő oly formán, hogy az egész összeg legfeljebb 10 év alatt letörlesztve legyen. A pénztárnok saját felelősségére kivételesen megengedheti, hogy valamely évnek törlesztési összege a következő évi összeggel együttesen fizettessék be. Ezzel szemben azonban a pénztárnoknak joga leend — különösen a biztosíték elértéktelenedése esetén — a kölcsönt tetszése szerint felmondani. Ezen határozat az eddigi kölcsönök törlesztésére is visszaható erővel bir.

34. §. A pénztárnok tartozik rendes naplót vezetni s abba minden bevételeit és kiadásait pontosan bejegyezni, azt az esperesnek vizsgálat végett bármikor előmutatni. hogy így a pénztár miben léte minden pillanatban látható legyen. Az esperes pedig köteles

vagy maga vagy helyettese s a tanácsbírák közül egy melléjük veendő taggal a pénztárt legalább félévenként egyszer megvizsgálni, s a tapasztaltakról a zsinati törvények 134. §-ához képest jelentést tenni.

35. §. A pénztárnok minden évben a tavaszi közgyűlésen a pénztárnak egész állásáról mulaszthatlanul pontos számadást fog előmutatni két példányban: a bevételt és kiadást a hozzájuk mellékelt kötvények, nyugták s ellennyugták és más oklevelekkel együtt világos jegyzékben előterjesztvén. E számadást, melyet az esperes által meghivandó, s elnöklete alatti bizottság, a tavaszi gyűlést megelőzőleg megvizsgál és aláír — a közgyűlés a többi pénztári számadásokkal együtt — minden más teendői előtt tárgyalja s a bizottsági jelentésben felsorolt hátralékosoknak fizetésre szorgalmazása iránt intézkedik. A helybenhagyott számadásnak két példánya mindig e záradékkal hagyandó helybe: „a szokott fenntartás mellett,“ az egyik példány azonnal az egyházmegye levéltárába tétetik, másika egyházként köröztetvén, a körut bevégeztével a pénztárnoknak visszaadatik.

36. §. A gyámoldára az esperes elnöklete alatt az alapító lelkészi testület ügyel fel; időről-időre a kamatlábat és gyámdíjat megállapítja és esperes vagy megbízottja évnegyedenként, vagy szükséghez képest bármikor minden díj nélkül a pénztárt megvizsgálja.

37. §. A gyámoldai szabályok minden hatodik évben vizsgálat alá vétetnek, s a szükség és változható körülményekhez képest azonban időközben is módosíthatatnak.

38. §. Ezen alapszabályok kinyomatási költségét a közpénztár viseli.

Betűrendes tárgymutató

*az 1893. szeptemberi egyházmegyei közgyűlés jegyző-
könyvéhez.*

Ács Endre m.-kakucsi lelkész rendkívüli állam- segélyre ajánltatik	95
Advent első vasárnapi perselypénz a tanítói tes- tületnek hagyatik	68
Alispáni hivatal önkormányzati jogaink megtar- tatása érdekében megkerestetik	84
Bihari egyház templom s toronyjavítási költség kivetése jóváhagyatik	71
Biró János tanácsbíró lelkészjelölő bizottsági rend. tagul megválasztatik	85
Biró János tanácsbíró egyházkerületi rendes kép- viselővé választatik	86
Bokros Benedek h.-k.-száldobágyi lelkész közalap segélyre ajánltatik	90
Csillag Lajos tanácsbíró lelkészjelölő bizottsági póttagul választatik	85
Csillag Lajos tanácsbíró egyházkerületi pótképvi- selővé választatik	86
Csóka György pelbárthidai tanító rendkiv. állam- segélyre ajánltatik	97
Csökmői egyház 158. sz. beltelkes háza eladása jóváhagyatik s az egyh. kerületre felterjeszt.	75
Csökmői egyház 693 □ öl földjének a Körösszab. társulat által kisajátítása jóváhagyatik s fel- terjesztetik	76
Daróczy Dániel h.-k.-ujlaki ideiglenes tanító be- kebeleztetik	61
Doma Gyula fugyi-i lelkésztanító rendk. állam- segélyre ajánltatik	96
Esperesi jelentés 1893. ápr. 26. — szept. 21-ig	61
Egyházkerületi képviselőkül Biró János és Kiss Elek három évre ismét megválasztatnak	86
Fugyivásárhely egyház temploma s toronyjavítása céljából 300 frt közalapi segélyre ajánltatik	92
Fugyivásárhely egyház rendkívüli államsegélyre feltételesen ajánltatik	97

Fugyivásárhely egyház ref. segélyegyleti segélyre feltételesen ajánltatik	98
Furtai iskolaszéki elnök panaszára az alispáni hivatal megkerestetik, hogy a ber.-ujfalui szolgabíró önkormányzati jogaink tiszteletben tartására utasítsa	84
Hegyesi Márton tanácsbíró lelkészjelölő bizottsági póttagul beválasztatik	85
Hegyesi Márton tanácsbíró egyházkerületi pót-képviselővé választatik	86
II.-K.-Pályi egyház énekvezér-tanítóságában Szabó Márton megerősítettik	61
Háger Miklós lelkészgyámold. adóssága ügyében pénztáros szabályszerű eljárásra utasíttatik	77
H.-K.-Száldobágy egyház lelkészlak építési adóssága törlesztésére 150 frt közalapi segélyre ajánltatik	89
K. Nagy Sándor tanácsbíró a közgyűlésen részt nem vehet	62
Karácsony Imre lelkésznek a missiói alap tőkésített kamatai ki nem adhatók	81
Ugyanaz a körös-nagyrévi rendes és missiói lelkésztségében megerősítettik	99
Kiss Elek tanácsbíró lelkészjelölő bizottsági rendes tagul választatik	85
Ugyanaz egyházker. rend. képviselőül választatik	86
Kiss Dániel a szentjánosi organista fitanítóságában feltétellel megerősítettik	61
Kocsis József lelk. gyámpénztáros Háger M. lelkészszel szemben szabályszerű eljárásra utas.	77
Körösnagyrévi missionárius 1893. ápr.—jun. negyedévi jelentése tudomásul vétetik	74
Ugyanazon egyház lelkészi laka kibővítése 691 frt 08 krral engedélyeztetik	78
Ugyanannak közmunka váltsága 5 évre jóváhagyatik s a kerületre felterjesztetik	79
Ugyanannak 24 frt 90 kr. követelése Váry János ellen behajtás végett ügyésznek adatik	80
Ugyanannak lelkészül Karácsony Imre misszionárius megerősítettik	99

Ugyanazon egyház temploma javítására 300 frt közalap segélyre ajánltatik	93
Lelkeszi díjlevelek az egyetemes lelkeszi értekezletnek megállapítás végett kiadatnak	66
Lelkészjelölő bizottsági rendes tagokul Piró János, Nádudvari Lajos és Kiss Elek választatnak	85
Lelkészgyámoldai alapszabályok e jegyzőkönyv mellékletétül kinyomatnak	67
Magyar-Kakucs templomépítés czéljából a legnagyobb közalap segélyre ajánltatik	91
Ugyanannak kérvénye segélygyűjthetés kieszközlése végett a kerületre felterjesztetik	84
Major Gyula a paptamásii lelkeszs. megerősítettik	73
Mező-telkii legelőügyben dr. Fazekas Imre a következő gyűlésre jelentsen	69
Miskolczy Árpád tanácsbíró lelkeszjelölő bizotts. póttagul választatik	85
Nádudvari Lajos tanácsbíró lelkeszjelölő bizotts. rendes tagul választatik	85
Nánássy Imre indítványa a lelkeszek és tanítók utadója ügyében jelentéstétel végett dr. Fazekas Imre ügyésznek kiadatik	72
Nagy Imre m.-keresztesi segédtanító bekebelezt.	61
Nagykerekiben ideiglenes leánytanítóul Juhász Sándor megerősítettik	61
Nagyszántói énekvezér-tanítótságban Szabó Kálmán megerősítettik	61
Nagytótfalui leányegyház követelése ügyében október hó végével egyházmegyei ügyész dr. Fazekas Imre a peres eljárásra utasítottik	70
Nőnevelő intézet ügyében — a további gyűjtés elrendeltetik	64
Nyüvedi egyház lelkeszi laka felépítésére 200 frt közalapsegélyre ajánltatik	88
Paptamási-i rendes lelkeszségben Major Gyula megerősítettik	73
Sulyok István egyházmegyei jegyzővé választatik	63
„ „ a lelkeszgyámoldai alapszabályok szövegezésével megbízatik	67
Stolaris és anyakönyvi bevételek kimutatásai	

egyeztetés végett az egyetemes lelkeszi érte- kezetnek kiadatnak	65
Szabó Kálmán a n.-szántói tanítószágban megerős.	61
Szabó Márton a h.-k.-pályii énekvezér-tanítószágban megerősittetik	61
Szentjánosi egyház organista fitanítószágában Kis Dániel feltételesen megerősittetik	61
Tanítói fizetésekre nézve esperes egyes gyüleke- zetekkel tárgyalást kezdeni megbizatik	66
Tanítói gyámolda alapszab. Szemes László t. biró elnöklete alatt bizottságnak adatik ki	68
Telegdy Károly a borsi énekvezér-fitanítószágban megerősittetik	61
Juhász Sándor a nagykerékii ideiglenes leány- tanítószágban megerősittetik	61
Váncsodi egyháznak Király Pál ideiglenes leány- tanító ott marasztása azon feltétellel, hogy az illető 1894. aug. 1-ig tanítói oklevelet szerezzen — megengedtetett	82
